

Foto: Siw Wikström

Lennart Myhlback berättar om sina erfarenheter från sitt arbete för FN och som valobservatör för OSSE i många länder

Vid FN-föreningens senaste möte medverkade tidigare generaldirektören för Räddningsverket Lennart Myhlback, född och uppvuxen i Kristinehamn. Han hade mycket att berätta om sina erfarenheter från FN-arbete och som valobservatör i ett 20-tal länder.

Myhlback var statssekreterare i justitiedepartementet när Olof Palme mördades och blev under den natten uppringd av justitieministern. Men det som berört honom mest var att på nära håll se offren från folkmordet i Rwanda när nattens skörd av döda travades på varandra likt vedstaplar och besöket i en kyrka, full av lik, dit människor flytt för att söka skydd. Det visade sig att i publiken fanns D'Amour Nykvist, uppvuxen i Rwanda, som var 16 år när inbördeskriget pågick och upplevde tiden för folkmordet på nära håll. Han tackade för Räddningsverkets insatser i flyktinglägren i Rwanda och Zaire med en varm kram.

Inför kvällens föredrag hade Myhlback hittat ett gammalt föredrag med rubriken "Hur man vinner freden" som handlade om tiden efter kriget i Kosovo. Ämnet är lika aktuellt nu när kriget i Ukraina pågår. Redan under ett krigs slutskede bör man börja planera för vad som ska hända när det blir fred. Det gäller att bygga upp försörjningen av vatten, mat, bostäder, sjukvård och sophantering. Infrastrukturen måste repareras, skolor öppnas, gränser kontrolleras. Rättsväsendet måste byggas

upp och kriminalitet bekämpas. Dessutom måste register upprättas för födda, döda, vigda, körkort o.s.v. – något som man kanske inte förknippar med FN:s verksamhet. Detta arbete har Myhlback stor erfarenhet av från sin tid som civil samordnare för FN i Kosovo, dit han kom dagarna efter att bomberna slutat falla. Där fanns otillräckliga civila resurser men desto fler militärer efter kriget. EU skulle ha det huvudsakliga ansvaret för finansieringen av återuppbyggnaden men sågs inte till. Militären hade dock stora resurser och var hjälpsamma.

EU anslog miljarder, men pengarna delades inte ut när de som mest behövdes. Här behövdes snabbt ekonomiska resurser för återuppbyggnaden av samhället. Man tog då till okonventionella metoder, som att sälja miljoner liter vin som fanns lagrat i cisterner. Myhlback skickade efter en expert från svenska Vin&Sprit, som bedömde att vinet inte var av någon högre kvalitet men skulle gå att sälja. De byråkratiska problemen med att ange ursprungsland löstes genom beteckningen "Kosovo under FN-administration". Så kunde vinet skeppas ut från Grekland och vad försäljningen inbringade räckte till lagning och asfaltering av många vägar.

En stor insats i Bosnien gjordes när brandmän från Sverige uppförde ett fungerande litet samhälle med 300 svenska fabriksstillverkade småhus. De svenska brandmännen fick mycket gott rykte för att vara både hantverkskunniga och pålitliga.

Som valobservatör har Myhlback träffat på mer eller mindre kreativa sätt att utöva valfusk, t ex genom att man i en del länder kan rösta två gånger eller betala för röster. Han konstaterade också att vårt svenska valsystem är demokratiskt och säkert men skiljer sig en del från alla andra länder han besökt. I Sverige får man inte rösta själv! Här är det ju en valförrättare som tar emot valsedlarna och stoppar dem i en ogenomskinlig trälåda.